

ACUERDO ADOPTADO POR
EL PLENO EN SESIÓN
ORDINARIA CELEBRADA EL
22 DE SEPTIEMBRE DE 2020

PROPOSICIÓN DE APROBACIÓN "PLA DIRECTOR DE L'AIGUA"

"L'aigua és la força motriu de tota la naturalesa." Esta dita, atribuïda a Leonardo da Vinci, podria actualitzar-se actualment dient que «L'aigua serà la força motriu de la política als propers anys».

Segons els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'ONU, «Si bé s'ha aconseguit progressar de manera substancial a l'hora d'ampliar l'accés a aigua potable i sanejament, existeixen milers de milions de persones, principalment en àrees rurals, que encara manquen d'aquests serveis bàsics. A tot el món, una de cada tres persones no té accés a aigua potable salubre, dues de cada cinc persones no disposen d'una instal·lació bàsica destinada a llavar-se les mans amb aigua i sabó, i més de 673 milions de persones encara defequen a l'aire lliure.». Esta situació s'ha agreujat amb la COVID-19. D'acord amb l'Organització Mundial de la Salut, «la rentada de mans és una de les accions més efectives que es poden dur a terme per a reduir la propagació de patògens i previndre infeccions, inclòs el virus de la COVID-19. Així i tot, hi ha milers de milions de persones que manquen d'accés a aigua salubre i sanejament, i els fons són insuficients».

Aquest diagnòstic, que podria parèixer allunyat de les nostres terres (com la COVID-19 al desembre de 2019), també es dona en menor mesura en municipis de les nostres comarques. Encara hi han municipis que a l'estiu han de recórrer a subministrament en cubes d'aigua, altres amb contaminació per nitrats dels aquífers, uns altres que queden sense subministrament per setmanes davant episodis de pluges torrencials i nuclis que aboquen les seues aigües residuals directament als riu Millars.

Actualment la Diputació de Castelló participa de la gestió hídrica en les comarques de Castelló de diferents formes: Des de l'execució d'infraestructures de captació d'aigua, fins a la depuració d'aigües residuals, aquesta institució presta serveis de cloració, de detecció i reparació de fuites, inspecció i control de consums d'aigua, ajudes a emergències hídriques per garantir l'abastiment d'aigua potable, i el finançament d'obres de millora de les xarxes de subministrament d'aigua. Sense oblidar la seua participació en diferents òrgans de governança com son els consorcis d'aigües de la Plana i el del Pla de l'Arc.

Com a exemples, el servei de detecció i reparació de fuites, creat a l'any 1987 ha permès estalviar 87,28 Hm³, es a dir una mitjana de 2,64 Hm³ d'aigua estalviada anualment. Per altra banda, el conjunt d'inversions per garantir l'accés a l'aigua potable realitzat per esta institució, mitjançant les Ajudes a Emergències Hídriques, convenis amb municipis i inversions del Pla 135, ha superat els 8 milions d'euros des de l'any 2014.

L'aigua no pot ser un factor de desigualtat i per això el govern de la Diputació té el compromís d'assentar les bases per a garantir la planificació i les infraestructures per al subministrament d'aigua a llarg termini en tots els municipis de les comarques de Castelló. Un compromís que ve avalat per La Llei 27/2013 de Racionalització i

Servici de Cooperació Municipal / Medi Ambient

Sostenibilitat de l'Administració Local, mitjançant la modificació de l'article 26.2 de la, LRBRLL, en la que es reforçava el paper coordinador de les Diputacions Provincials, en la gestió d'alguns serveis dels municipis de menys de 20.000 habitants entre ells el Proveïment d'aigua potable a domicili i evacuació i tractament d'aigües residuals.

Un compromís que ve treballat de lluny per els personal tècnic d'aquesta institució i que es concreta en el «Pla Director Proveïments d'Aigua de la Província de Castelló», elaborat per el Servei d'Infraestructures de la Diputació de Castelló i del qual presentem annex a aquesta proposta d'acord un resum executiu.

En resum, un Pla Director que busca la col·laboració de les diferents administracions competents a diverses escales, com la Generalitat i l'Estat així com la participació activa de les entitats locals.

I en aquesta línia, necessitem també el suport de totes les forces polítiques amb representació a la institució, així com la societat civil, ja que aquest pla ha de transcendir corporacions i colors polítics en favor d'una nova fórmula de governança solidària de l'aigua que garantisca la justícia hídrica a tota la població. Per que com deia l' oceanògraf Jacques Y. Cousteau "Oblidem que el cicle de l'aigua i el cicle de la vida son un mateix cicle".

Vist el dictamen de la Comissió informativa de Sostenibilitat, el Ple de la Diputació, per unanimitat, acorda:

1. Aprovar el Pla Director de proveïments d'Aigua Potable a la Província de Castelló, el resum executiu de la qual s'acompanya com a Annex.
2. Impulsar, mitjançant el diàleg amb els municipis de la província i els organismes públics amb competència en la gestió del cicle integral de l'aigua, els quatre pilars bàsics expressats en el pla, i de la fortalesa del qual dependrà la solidesa i estabilitat d'aquest:
 - La realització de programes d'investigació per a la captació d'aigües subterrànies.
 - La planificació del desenvolupament territorial mitjançant la potenciació de consorcis d'usuaris amb xarxes de proveïment en alta compartides.
 - La creació d'un Consorci Provincial de l'Aigua amb pressupost i autonomia jurídica pròpia, que li permeta la planificació i execució de les infraestructures hídriques de proveïment en alta.
 - El desenvolupament d'un Pla Provincial de Promoció de l'eficiència en la gestió municipal del cicle integral de l'aigua.
3. Traslladar aquest acord a la Direcció General de l'Aigua de la Generalitat Valenciana, als ajuntaments de la província, les Confederacions Hidrogràfiques de l'Ebre i del Jucar, així com el Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.
4. Exposar el Pla Director de proveïments d'Aigua Potable a la Província de Castelló en el Portal de Govern Obert de la Diputació de Castelló.»

Annex

Pla Director de proveïments d'Aigua Potable a la Província de Castelló
(Resum Executiu)

Servici de Cooperació Municipal / Medi Ambient

El desenvolupament de programes d'investigació d'aigües subterrànies promoguts per la Diputació de Castelló durant la dècada dels anys 90 va proporcionar, a part de sondejos productius, informació conduent a la revisió i proposta d'un nou model conceptual del juràsic de la Unitat Hidrogeològica del Maestrat, que corregia sensiblement al que havia sigut acceptat fins hui per tots els organismes públics i privats. Durant la dècada següent, el nou model va tindre translació a la redefinició d'objectius de sondejos, a la incorporació del mateix en el Primer Cicle de Planificació Hidrològica de la Conca del Xúquer i a l'elaboració del "Pla d'Actuació en matèria de proveïment d'aigua potable a la província de Castelló. 2002-2006".

El Pla d'Actuació de 2002 descrivia set programes d'investigació a desenvolupar en sengles àrees geogràfiques, definides en funció de característiques geològiques i hidrogeològiques diferenciadores, en cadascuna de les quals es fixaven objectius concrets per a la perforació de sondejos.

Des de la seua difusió, aquest document ha gaudit de seguiment per part d'organismes públics de les administracions local, provincial, autonòmica i estatal, proporcionant resultats satisfactoris.

El Pla de 2002 desenvolupava els programes d'investigació hidrogeològica i proposava el desplegament d'obres hidràuliques de captació i de distribució en alta d'aigua potable per a proveïments urbans mancomunats com a fórmula per a optimitzar inversions, disposar infraestructures millor gestionades i avançar en un model de governança provincial de l'aigua.

El temps transcorregut des de la seua concepció, la nova informació hidrogeològica generada durant aquests anys i el diferent panorama actual en relació amb les infraestructures hidràuliques municipals, recomanen una revisió i posada al dia d'aquell Pla que es va revelar de gran utilitat pràctica.

A aqueix propòsit obeeix el present "Pla Director de proveïment d'aigua potable a la província de Castelló. 2019", que hereta els set programes d'investigació hidrogeològica del seu predecessor, si bé amb algunes actualitzacions en els seus àmbits d'actuació i de definició d'objectius de sondejos.

El Pla Director de 2019, més ambiciós que el de Pla Estratègic de 2002, es dissenya sobre la base de l'experiència acumulada durant més de tres dècades de treballs duts a terme des de la Diputació de Castelló en l'àmbit provincial entorn del proveïment urbà d'aigua potable i se sustenta en quatre pilars bàsics, de la fortalesa dels quals dependrà la solidesa i estabilitat d'aquest:

- Programes d'investigació per a captació d'aigües subterrànies
- Planificació de desenvolupament territorial mitjançant la potenciació de consorcis d'usuaris amb xarxes de proveïment en alta compartides
- Governança del cicle urbà de l'aigua. El Consorci Provincial de l'Aigua
- Pla provincial de promoció de l'eficiència en la gestió municipal del cicle integral de l'aigua

De cadascun dels set programes d'investigació hidrogeològica es presenta un repàs dels antecedents que condueixen al grau de coneixement actual; una caracterització hidrogeològica de l'àmbit d'actuació de cadascun d'ells, amb definició dels objectius dels sondejos; i una planificació preliminar d'aquests, amb la finalitat d'integració en

Servici de Cooperació Municipal / Medi Ambient

xarxes mancomunades per a ampliar el territori atés i/o millorar les dotacions disponibles.

En relació amb els Consorcis d'usuaris es recull la composició dels existents i les infraestructures hidràuliques disponibles. S'analitzen les opcions per a ampliació, integració i/o creació de noves aliances, així com les alternatives per a interconnexió de les xarxes mancomunades i s'avança en la futura consolidació d'un o dos consorcis que agrupen la totalitat dels municipis de la província.

Per a portar a bon port tota una estratègia d'implementació del Pla Director que conduïska a l'optimització de l'ús i maneig del cycle integral de l'aigua en els entorns urbans, com a element fonamental per a una gestió responsable, eficient i solidària dels recursos hídrics, en el marc d'una planificació de desenvolupament territorial harmònic i sostenible, es considera adequada la creació del Consorci Provincial de l'Aigua, amb representació local, provincial, autonòmica i estatal i oberta a altres incorporacions que puguen contribuir a la millor consecució de les seues finalitats.

Tot un Pla Director que es dirigeix cap al desenvolupament d'un model de governança del cycle urbà de l'aigua, com a precursor d'una guia general més ambiciosa per a governança de l'aigua a la província, que abaste tots els usos i interessos sobre l'aigua, tant públics com privats, presents i futurs, no sembla realista sense una implicació decidida dels Ajuntaments, que ha de ser incentivada, promoguda, secundada i recompensada des del Consorci Provincial de l'Aigua. Amb aqueixa finalitat s'ha introduït en el Pla Director un pla específic per a estimular la participació municipal.»

Cúmplase:
EL PRESIDENTE

EL SECRETARIO GENERAL

(Documento firmado electrónicamente al margen)

